Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 184 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 26, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 26-го ВЕРЕСНЯ 1997 р. Ч. 184 РІК CIV.

ПАРЛЯМЕНТ ПРИЙНЯВ ВИБОРЧИЙ ЗАКОН

Київ. — 24-го вересня Верховна Рада схвалила новий виборчий закон, згідно з яким депутатів обиратимуть наполовину за партійними списками і наполовину за територіяльною ознакою, повідомило агентство Ройтерс.

Прийняте за півроку до парляментарних виборів рішення сприятиме політичним партіям і угрупуванням. Теперішні депутати обиралися лише за територіяльною ознакою.

За новий закон проголосувало 230 законодавців з 431 присутнього — на чотири більше, ніж було достатньо.

„Це перемога здорового глузду", — сказав колишній прем'єр Євген Марчук після голосування. Він однак зазначив, що Президент Леонід Кучма може накласти на закон вето.

Деякі урядовці висловили побоювання, що нова змішана система виборів дасть перевагу лівим угрупуванням, серед яких найкраще організована Комуністична Партія України. Комуністи і тепер домінують у парляменті, маючи 80 місць. Сама ж Верховна Рада є слабою і нестійкою — поділеною на велику кількість фракцій. Причину цього дехто бачить у старій ви-борчій системі.

На думку деяких реформаторів, нова система допоможе покінчити з „викуповуванням" місць у парляменті впливовими місцевими керівниками.

Крім того, напередодні виборів виникло кілька нових політичних партій, які матимуть більше шансів провести до Верховної Ради своїх представників. Серед новоз'явлених угрупувань є пропрезидентська Народно-Демократична Партія і пов'язана з колишнім прем'єром Павлом Лазаренком „Громада".

Народний Рух України, який об'єднує 50,000 членів, теж матиме більше шансів на перемогу своїх кандидатів.

Світовий банк може затримати допомогу Україні

Київ(Р.Р.). — Голова Національної агенції реконструкції та розвитку Роман Шпек свою зустріч з журналістами присвятив проблемам фінансування проєктів Світового банку в Україні. Він сказав, що до кінця цього року Україна може не отримати від Світового банку чергові позики на загальну суму 400 млн. дол. Передбачалося, що по 150 млн. дол., піде на реформування сільського господарства та вугільної промисловости і ще 100 млн. дол. — на розвиток підприємництва.

Однак, зазначив Р. Шпек, парляментаристи України від лівих фракцій виступають проти співпраці зі Світовим банком, хоча він надає Україні кредити на найвигідніших умовах. Якщо кредити внутрішнього українського ринку надаються на 21 відсоток річних, а інші — міжнародні фінансові організації дають кредити на 10–12 відсотків річних, то Світовий банк — на 7 відсотків річних на 17 років з відкладення виплати до 5 років.

За три роки праці Світового банку в Україні цілком виконано один проєкт на 500 млн. дол. і йде праця над програмами загальною вартістю в 5.5 блн. дол. Світовий банк неодноразово заявляв про готовість виділити 4 блн. дол. на фінансування цих програм. Та Україна не виконала низки економічних умов, зазначених в кредитних угодах.

Така ситуація спричинить затримку, або суттєве зменшення фінансування проєктів Світовим банком і втрату довір'я до України з боку міжнародних фінансових організацій, що в кінцевому результаті негативно позначиться на авторитеті держави, вважає Р. Шпек.

Б. Нетанягу нехтує проханням ЗСА

Єрусалим, Ізраїль. — Не зважаючи на заклик ЗСА стриматися з розбудовою жидівських поселень на західньому березі ріки Йордан, ізраїльський прем'єр-міністер Беньямін Нетанягу у середу, 24-го вересня, публічно обіцяв збудувати 300 нових житлових будинків і присягнув, що поселювання жидів у цій околиці буде збільшуватися.

Цю обіцянку Б. Нетанягу зробив промовляючи на святкуваннях 30-річчя оснування жидівського поселення на західньому березі Йордану, всього два тижні після перших офіційних відвідин Меделин Олбрайт, секретаря Державного департаменту ЗСА, до країн Близького Сходу та її заклику до Ізраїля припинити розбудову поселень та інші дратуючі для палестинців кроки. Такий компроміс був потрібний для того, щоб знову зрушити з місця процес спроби замирення на Близькому Сході.

Обіцянка ізраїльського прем'єр-міністра будувати в Ефраті, частині селища Гаш Еціон, був несподіванкою для М. Олбрайт і її речник Джеймс Рубін сказав, що вона навіть того дня була в телефонічному контакті з Б. Нетанягу, але про будову нових будівель для жидівських поселенців він нічого не згадував, одначе вона уважає, що ця заява не є корисною для створення відповідної атмосфери, щоб продовжувати мирні переговори.

Селище Гаш Еціон лежить на південь від Єрусалиму між Вифлеємом і Геброном і було засноване зразу після війни 1967 року та є частиною ряду жидівських колоній, котрі Ізраїль уважає конечними для безпеки.

Росія не відмовляється від великодержавних претенсій

Ню Йорк. — Зі змісту виступу міністра закордонних справ Росії Євгенія Прімакова на 52-ій сесії Генеральної асамблеї американські аналітики зробили висновок, що зовнішня політика Росії нічим не відрізняється від тієї, яка панувала в часи совєтської імперії.

Коментуючи на прохання журналістів цей виступ, відомий історик і політичний науковець, професор Гарвардського університету Ричард Пайпс сказав: „Зі слів Прімакова в ООН видно, що Росія хоче відігравати рівну з З'єднаними Стейтами Америки ролю на міжнародній арені. Однак вона для цього не має ні сил, ні матеріяльних можливостей. Вона б краще зробила, якби зосередилася на своїх великих внутрішніх проблемах".

У згаданому виступі міністер Прімаков, між іншим, нарікав на Захід — мовляв, „не можна назавжди зачислювати деякі держави в ізгої міжнародної спільноти на підставі підозрінь у зв'язках з тероризмом". Проф. Р. Пайпс вважає, що ці слова чільного російського дипломата мали показати, що Росія проводить самостійну політику у міжнародних справах, особливо, коли мова йде про підтримку її давніх друзів, Ірану та Лівії. „Це не дуже мудра заява", — сказав американський вчений.

Журналісти заторкнули також питання взаємин Росії і незалежних балтійських держав, яким Москва обіцяє гарантувати безпеку у тому випадку, коли вони відмовляться від намірів стати членами НАТО.

(Закінчення на стор. 3)

Г. Удовенко може стати генеральним секретарем ООН

Київ(Р.Р.). — Українські засоби масової інформації повідомили, що міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко, який виконує відповідальну місію голови на 52-ій сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, в інавгураційній промові висловив готовість взяти на себе ще важчий обов'язок, а саме — відповідальність за реформування ООН.

На думку Г. Удовенка, мирові і безпеці у світі більше загрожують конфлікти внутрішні, етнічні, а також міжнародний тероризм і розповсюдження ядерних арсеналів, а не війна між державами. Тому ООН має приділити увагу встановленню узгоджених міжнародних стандартів щодо уникнення подібних конфліктів, оскільки ці тенденції самі не зникнуть.

Г. Удовенко високо оцінив програму реформування ООН, представлену генеральним секретарем Кофі Аннаном, і висловив підтримку зусиллям, спрямованим на початок цього процесу.

Згідно з деякими повідомленнями, після промови Удовенка в кулуарах ООН заговорили про те, що Г. Удовенко хоче стати генеральним секретарем ООН і що для цього в нього є досить добрі шанси. Щоправда представники деяких країн, зокрема Тунісу, Малайзії, Ємену, очевидно мріють, щоб ООН очолював чорношкірий політик, адже на пост генерального секретаря вже двічі підряд обирали негра. Тому одна з малайзійських газет „Ню Стрейтс Таймс" процитувала слова Ізмаїла, попередника Г. Удовенка на 51-ій сесії, де той сказав: „Я не можу нічого порадити новому головуючому. Він сам повинен пройти через вогонь, воду і мідні труби".

Сьогодні деякі члени ООН вважають, що пост генерального секретаря ООН має зайняти представник східньоевропейських країн, оскільки цей регіон потребує найбільшої підтримки. Отож кандидатура Г. Удовенка для цього дуже надається. Адже він довший час був представником України в ООН ще в часи існування СССР, добре знайомий з працею організації. Крім того, енергійністю він не поступається своєму попередникові, хоча той і набагато молодший за нього.

О. Мороз приступив до праці

Київ(Р.Р.). — Тут у понеділок, 22-го вересня відбулася пресова конференція, на якій виступив голова Верховної Ради України Олександер Мороз.

Він повідомив, що вже прийняв голову фінського парляменту Ріту Восукайнен, яка прибула в Україну на чолі офіційної делегації Фінляндії, та провів зустріч з керівниками парляментарних груп і фракцій.

О. Мороз відповів на безліч різноманітних запитань, більшість яких стосувалася неухвалених законопроєктів. Зокрема, на запитання, які настрої щодо виборчого закону під час наради висловили керівники груп і фракцій, О. Мороз відповів: „Різні". А на запитання, за яку виборчу систему виступає він сам, сказав: „За нормальну". Щоправда, пізніше він все ж уточнив, що є прихильником змішаної виборчої системи, тобто мажоритарно-пропорційної.

На запитання, чи правда, що в лікарні О. Мороз зустрічався з Євгеном Марчуком і Павлом Лазаренком і що вони домовилися про спільний виборчий альянс, голова Верховної Ради відповів, що зустрічався з багатьма політиками. В ході цих зустрічей ішлося про необхідність захисту українського товаровиробника та про підготову до виборів. Сам О. Мороз перевагу віддає вступові до „порядних" блоків, створених політичними силами, які користуються авторитетом. При цьому голова парляменту зауважив, що з політичним опонентом часто легше домовитися, ніж із союзником, який декларує одне, а робить інше. Він також вважає, що в політичному контексті „праві" та „ліві" — поняття відносні.

З приводу ситуації в радіо, то О. Мороз, ще перебуваючи в лікарні, розмовляв з керівництвом радіокомпанії, а також надіслав листа прем'єр-міністрові України Валерієві Пустовойтенкові з проханням владнати питання фінансування. А взагалі він думає, що питання фінансування радіокомпанії можна було вирішити в робочому порядку, однак певні сили були зацікавлені в розголосі та нагнітанні пристрастей.

Щодо оскарження, то, на думку О. Мороза, „підстави для цього є". У певній політичній ситуації механізм оскарження обов'язково використовується опонентами Президента. Отож Президент і його асисенти мали це передбачити і чіткими діями запобігти такому розвиткові подій.

О. Мороз висловив певність, що після врахування парляментом зауважень Президента, Л. Кучма підпише закон про державні адміністрації.

Щодо сумісників, то тепер ці питання розглядатиме Комітет з депутатської етики і своє рішення представлятиме парляментові, а тоді голова парляменту подаватиме документи до суду про позбавлення депутатських уповноважень тої чи іншого сумісника. Раніше він, як голова парляменту, сам подавав документи до суду, згідно з діючим законом, і всі звинувачення ішли на його адресу. Новий спосіб вирішення проблеми зніме з нього відповідальність. Він також зазначив, що в Конституції з приводу сумісників сказано одне, а Конституційний суд, на жаль, прочитав там зовсім інше, але законослухняні громадяни мають виконувати рішення Конституційного суду.

Голова Верховної Ради зазначив, що сесія працюватиме дуже інтенсивно, оскільки необхідно вирішити низку вкрай важливих питань, в тому числі й питання фінансування виборів у 1998 році. В проєкті бюджету на 1998 рік таких видатків не передбачено і цю помилку необхідно виправити, зазначив О. Мороз і додав, що макроекономічні показники не дають відповіді на багато запитань і потребують глибокого аналізування.

Надмірну політизацію праці парляменту О. Мороз пояснив наближенням виборів до Верховної Ради України наступного скликання.

Як сказано в іншому місці, Верховна Рада прийняла закон про спосіб переведення виборів, хоча не відомо чи Президент Кучма погодиться підписати його. Без уваги на це, вислід виборів буде залежати не так від способу їх переведення, як від настанови голосуючих.

Оприлюднено нові дані про вбивство Б. Деревʼянка

Київ(Р.Р.). — Згідно з інформаціями газети „День", „Столічная" та інших, в Одесі на 40-ий день загибелі головного редактора газети „Вечерняя Одесса" Бориса Дерев'янка міська телевізійна компанія оприлюднила деякі подробиці слідства. Наприклад, що справу розслідує слідча група Малинівського району міста, а не міське управління, як повідомлялося досі.

Телекомпанія інформує, що вбивство здійснив 41-річний Олександер Глек, мешканець Придністров'я. Затримано і двох його спільників — 26-річного Андрія Бокована, народженого в Молдові, та 29-річного тираспільчанина Ігоря Рябушенка. Замовником убивства вони назвали одесита, директора однієї з комерційних установ.

Лише тоді, коли підозрюваних затримали і коли винний признався у вбивстві, до слідства приєднано групу працівників міського управління на чолі з полковником Олександром Вихідцем.

Голова Одеської обласної державної адміністрації Руслан Боделан зазначив, що в умовах тероризму і залякування деякі політики відмовляються від участи у передвиборчій кампанії. Щодо організаторів убивства, то працівники міліції зробили все можливе для їх затримання, зазначив Р. Боделан і додав, що слідство буде доведене до кінця. Він також висловив готовість дати публічні свідчення, якщо цього вимагатимуть слідчі, хоча його ім'я у справі не фігурує.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УКРАЇНА ПІД'ЄДНАНА ДО МЕРЕЖІ НАТО

КИЇВ. — Українські військові мають доступ тепер до інформаційної мережі НАТО, що дозволить Україні більш успішно діяти у рамках програми „Партнерство для миру" і в миротворчих операціях (PIMS). Група американських фахівців Центру НАТО-PIMS, яка нещодавно працювала в Україні, розгорнула супутникову станцію, центральний сервер та термінали PIMS. Супутникова антена та центральний сервер уведені в дію у Центрі верифікації Збройних Сил України і під'єднані до інформаційної мережі НАТО. Доступ до інформаційної системи дає Україні можливості для випрацювання нових методів підготови і перепідготови як управління військами, так і фахівців.

ПОМЕР НЕ ОПРИТОМНІВШИ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут 22-го вересня, так і не опритомнівши, помер перший заступник міністра курортів і туризму Криму, економічний радник голови кримського парляменту Дмитро Гольдич. Його поранено 18-го вересня з вогнепальної зброї на сходах будинку, у якому мешкає колишній віцепрем'єр кримського уряду Андрій Сенченко.

КАПІТАН КОРАБЛЯ ПОКІНЧИВ ЖИТТЯ САМОГУБСТВОМ

КИЇВ. — Як інформує газета „Столічная", капітан корабля Українського чорноморського пароплавства Володимир Беринський покінчив життя самогубством. Його корабель 10 місяців стоїть під арештом у порті Шарджа, Оман. Залога із 13 осіб залишилася без засобів для існування, „капітан безуспішно боровся за врятування корабля, та сили його були не безмежні". Як сказано в інформації, у Чорноморському пароплавстві це не перша смерть. З різних причин тільки цього року померло 150 моряків. Залоги 24-ох кораблів, арештованих в чужих портах, деморалізовані. Про це багато разів повідомлялося в радіограмах. За шість років у пароплавстві тричі змінився президент, а кораблі викупити з полону Україна не може.

ПАТРІЯРХ РПЦ ВІДВІДУЄ ОДЕСЬКУ МИТРОПОЛІЮ

ОДЕСА. — Патріярх Російської Православної Церкви Алексій II, перебуваючи в Одесі, зустрівся з головою обласної державної адміністрації Русланом Боделаном і посадником Едуардом Гурвіцом. На зустрічі московський Патріярх заявив, що не претендує ні на яке майно в Україні, зазначивши, що воно належить Українській Православній Церкві і народові. За словами Патріярха, про це ж він повідомив у листі до керівників Міністерства Юстиції України, „оскільки вороги Церкви часто звинувачують нас у тому, що ми начебто зазіхаємо на майно і мало не на суверенітет України". Під час Літургії в неділю у Святоуспенському соборі Одеси Патріярх Алексій засудив розкольницькі настрої в українському православ'ї та застеріг людей від відвідування „подобія церкви", де таїнства та молитви втратили благодать. Головною метою візити є зустріч Алексія зі Вселенським Патріярхом Вартоломеєм, яка була запланована в Одесі на 24-го вересня.

БОРОТЬБА З БАРТЕРОМ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко, виступаючи на зустрічі з колективом київського заводу „Ленінська кузня" запевнив, що Уряд розпочинає тверду боротьбу з бартерною торгівлею. За його словами, на сьогодні бартер досяг таких маштабів, які „виходять за межі економічної безпеки держави". Великі підприємства Дніпропетровської, Запорізької та Донецької областей, які вже давно мали давати прибуток, найінтенсивніше використовують бартер. На гірничозбагачувальних підприємствах бартерні розрахунки становлять 100 відсотків операцій. Генеральній прокуратурі доручено вивчити ситуацію у ряді чільних підприємств України.

ФІНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДВІДАЛА ЧАЕС

ЧОРНОБИЛЬ. — Делегація парляменту Фінляндії відвідала Чорнобильську атомну електростанцію, де ознайомилася з її працею і радіяційною ситуацією. Голова фінського парляменту Ріта Восукайнен розповіла про це, виступаючи на сесії Верховної Ради України 23-го вересня. Гості зустрілися також зі студентами Київського Університету ім. Т. Шевченка та з керівництвом України.

РЕСТАВРУЮТЬ ЦЕРКВУ

КИЇВ. — Реставрацію церкви Святого Миколая на Аскольдовій могилі буде завершено до кінця року. Церква-ротонда належить УГКЦ. Столична міська адміністрація виділила 300,000 гривень на реставрацію храму, спорудженого у 1810 році. За проєктом архітектора А. Меленського церкву-ротонду споруджено на місці дерев'яної церкви. Згодом її перебудували у формі паркового павільйону. У 1936 році за проєктом П. Юрченка її доповнено колонадою. В останні роки вона була надто занедбана. Балюстрада, збудована з бетону у 30-ті роки, виявилася заважкою для конструкцій храму, що стало причиною руйнування.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 23-ГО ВЕРЕСНЯ, за згодою і дозволом обидвох урядів з Сеулю, столиці Південної Кореї, виїхала до Північної Кореї чотиричленна журналістична делегація, що складається з фотографа, університетського професора та двох знавців корейської культури з дослідчого інституту. Це перші цього роду відвідини від часу Корейської війни. Чотири представники щоденника „Юнг Анг", власником якого є бизнесовий концлгомерат Самсунг, мають за завдання писати про історичні та культурні пам'ятки у Північній Кореї.

ВПЕРШЕ ВІД РОЗПОДІЛУ ІРЛЯНДІЇ, котрий стався тому 75 років у вівторок, 23-го вересня, вперше за один стіл переговорів засіли керівники протестантів і керівники Шин Фейн політичного крила римо-католицької Ірляндської республіканської армії. Дейвид Трембл, президент Олстерської профспілкової партії, найбільшої протестантської партії у цій британській провінції, використав цю нагоду та накинувся на своїх противників з Шин Фейн, називаючи їх „лихою мафією", а при тому також і на теперішній британський уряд прем'єр-міністра Тоні Блейра.

В АМЕРИЦІ

КІЛЬКА ГОДИН ПІСЛЯ ТОГО, як у вівторок, 23-го вересня, президент Билл Клінтон у листі до сенатора Трента Лотта, керівника Сенатської більшости, натякнув на те, що не дозволить на закриття осінньої сесії поки не відбудуться дебати законопроєкту про зміни у фінансуванні виборчих кампаній, Сенат одноголосно схвалив, ще цієї сесії провести такі дебати. Хоч це рішення Сенату не не пророкує конечно позитивних вислідів, то все ж таки це крок вперед, бо бодай ці дебати задемонструють, що такий законопроєкт існує. Крім того, республіканці не хочуть залишитися тими, що категорично виступають проти будь-яких змін в існуючому законі, зокрема, коли саме вони започаткували всякі слідства у незаконних ходах демократів.

У ВІВТОРОК, 23-ГО ВЕРЕСНЯ, після зустрічі та розмов у Ню Йорку, ЗСА і Японія вирішили скріпити свої військові стосунки, не зважаючи на перестрогу зі сторони Китаю, що це є провокацією, котра загрожує спокоєві та стабільности Азії. Нові узгодження замінюють існуючі домовлення з 1978 року про військову співпрацю у випадку війни чи іншої кризи в Японії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Початок перегрупування політичних сил в Україні

Восьма і остання сесія Верховної Ради України цього скликання розпочала працю з наміром розглянути понад 300 питань і близько 60 законопроєктів. Депутатам належить ратифікувати українсько-російський широкомаштабний договір про дружбу, співробітництво і партнерство, прийняти бюджет на 1998 рік, ухвалити закон про вибори, закон про українську столицю і багато інших важливих документів.

Та одна справа заплянувати, а інша — виконати заплановане в означені терміни. Вже перші пленарні засідання показали, що прийняття проєктів і положень гальмуються то одними, то іншими політичними силами. Представники деяких фракцій на пленарних засіданнях витрачають час на політичні промови, з огляду на наближення виборчої кампанії та на те, що радіо передає ці виступи на всю Україну. Можна лише здогадуватися, що боротьба невдовзі буде ще гострішою.

Тим часом новий закон про вибори вкрай необхідний, отож громадяни напружено чекають, коли ж парляментаристи знайдуть компромісове рішення. В такому разі Верховна Рада виконала б свою місію. Якщо ж закон про вибори прийняти не вдасться, то працю парляменту заглушать політичні інтриги. Здавалося б, це повинні розуміти і самі депутати. Власне, на цьому більшість з них і наголошує у своїх виступах. Проте інші постійно висувають нові й нові пропозиції, концепції, законопроєкти, перетворюючи сесію на політичну виставу.

Водночас у парляменті, як і по всій Україні, розпочалося перегрупування політичних сил. На сьогодні найбільш активний рух спостерігається навколо чотирьох осіб: Леонда Кучми, Олександра Мороза, Євгена Марчука і Павла Лазаренка. Можна очікувати появи щонайменше ще 2-3 лідерів, навколо яких гуртуватимуться політичні однодумці. Отож політичні бурі не забаряться.

Президентові Л. Кучмі, з одного боку найлегше, бо в нього більші можливості, а з другого боку — важче, бо він постійно перебуває в центрі уваги опонентів і їх критики. Отже, якщо в Україні не почнеться економічне зростання, то на успіх у нього буде не так багато шансів.

О. Мороз також має більші можливості, оскільки, головуючи в парляменті, він постійно перебуває „на людях" і про нього у кожного уже склалося своє враження.

Колишній прем'єр-міністер України Є. Марчук, який довго тримався в тіні, тепер частіше заявляє про себе у Верховній Раді, а також у засобах масової інформації. На думку політичних коментарів, головною фінансовою опорою для Є. Марчука, мабуть, стануть капітали Росії та ЗСА, але для нього, як і для кожного політика, вигідніше було б опиратися виключно на український капітал.

П. Лазаренко ще тільки готується до старту. Для початку він укріплює своє становище у Верховній Раді України. Остаточно ж міра його популярности виявиться після виборів парляменту нового скликання.

Ліві сили прагнуть мати свого єдиного лідера. Але між комуністами і соціялістами покищо взаємини не дуже теплі. Комуністи хочуть єдиним лідером бачити Петра Симоненка, а Соціялістична і Селянська партії на чолі усіх лівих сил бачать Олександра Мороза. Як вони вирішать цю проблему, сьогодні сказати важко. Цілком можливо, що це питання стане причиною остаточної сварки між ними. Та незалежно від того, буде в них один лідер чи два, ліві все одно передусім опиратимуться на російських колег та на проімперські сили в Україні, а політичну активність зосередять на антипрезидентських акціях. Якщо ж через незгоду між собою ліві дещо ослабнуть, то їх зможуть використати у своїй передвиборчій кампанії Є. Марчук та П. Лазаренко. І хоча до президентських виборів ще більше, ніж півтора року, зате до виборів парляменту залишилося всього півроку. Отож до кінця 1997 року можна очікувати великих змін у розмежуванні політичних сил в Україні.

М. Мельник

ПРО ДВА ВАЖЛИВІ ПРОЄКТИ ЗАКОНІВ

Недавно у Верховній Раді України обговорювались два надзвичайно важливі проєкти законів. Один проєкт — це зміни в Конституції; другий стосується можливої реформи виборчої системи.

Депутати, які пропонують зміни в Конституції, хотіли б змінити політичний устрій України з президентського, не парляментарний. Президент Леонід Кучма у своїй промові на II Світовому Форумі Українців схарактерузував це потягнення у слідуючий спосіб: „Доводиться раз у раз стикатися з рецидивами потягу до недавного всевладдя (Верховної Ради, що вона його мала перед встановленням уряду Президента — М.М.) аж до спроб прекроїти на свій лад Конституцію. Навіть без поглибленої аналізи пропозицій такого характеру, які ініцюються щонайперше з боку керівництва парляменту, видно, що має місце спроба конституційного перевороту". Цілий ряд коментаторів та депутатів назвали вислів Президента „конституційний переворот" неоправданим перебільшенням, та я переконаний, що тут Л. Кучма має повну рацію.

На основі теперішньої Конституції України, члени уряди, включно з прем'єр-міністром, завдячують свої посади у вирішальній мірі не Верховній Раді, а Пезидентові. Верховна Рада мусить дати згоду на призначення поданого Президентом кандидата на посаду прем'єр-міністра, але Верховна Рада не може звільнити його „з роботи". Поодиноких міністрів Верховна Рада не затверджує взагалі. Їх призначує Президент за поданням прем'єр-міністра. Їх індивідуально може звільнити тільки Президент. Далі, на основі статті 115, „відставка прем'єр-міністра України має наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України". Отже, Президент такого кроку у легковажний спосіб робити не буде.

Прерогатива Верховної Ради в тій ділянці напевно не є малою. На основі тієї самої статті Конституції, „прийняття Верховною Радою України резолюції недовір'я Кабінетові Міністрів України має наслідком відставку Кабінету Міністра України".

То що ж тоді є краще? Щоб тільки Президент мав право звільнити і прем'єр-міністра і окремих міністрів, чи міг би він це зробити тільки за згодою Верховної Ради? Уявім собі, що друга альтернатива стала б в Україні дійсністю. В такій ситуації Президентові було б незвичайно тяжко звільнити з роботи міністра, який нічого не вартує, та який, наприклад, був недавно популярним депутатом Верховної Ради і тому резиґнації не боїться. А депутати Верховної Ради дуже часто стають міністрами.

Та це далеко не все. У всіх демократичних країнах голова уряди не все дивиться на різні проблеми так, як на них дивиться парляментарна більшість, навіть і тоді, коли прем'єр в основному спирається на тій більшості. То що ж в таких випадках він має робити — підтримувати лінію Президента, старатись сподобатись народним депутатам, чи не займати ніякого становища і разом з тим не робити нічого, щоб не „образити", ні одну, ні другу сторону? Чи уряд, якого міністри надто часто перебувають „між молотом і ковадлом", може бути ефективним?

Подібна ситуація існує в багатьох підприємствах різних країн Західньої Европи, де шеф підприємства не може звільнити робітника без згоди профспілки і таким чином не може успішно конкурувати з іншими підприємствами. Також з історії знаємо, що коли в давніших часах уряди Франції чи Італії були в основному керовані парляментами, то тоді вони були посміховищем публічної опінії світу.

Як же парлямент може успішно керувати урядом? Це є неможливе. Ніякий уряд у світі не міг успішно керувати державою, коли голова уряду залежав від „надзірної ради", що складалася з кількасот членів. Подумаймо тільки: в одному випадку маємо сильного Президента, який мусить за свою політику відповідати перед народом; в

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

Ісляндія

Нижче Арктичного кола на північному Атлянтійському океані, ближче до Ґренляндії на заході, а дальше від Норвеґії на сході є острів майже величини стейту Огайо з чвертею мільйона населення. Перші поселенці зі Скандинавії назвали цей же острів Ісляндія (Країна льоду), бо розчарувалися, коли воду узбережжя заніс лід після гострої і довгої зими. І коли острів огрівається зараз Гольф-стрімом, що є теплою течією океану, то ґеотермальна енергія огріває хати і споруди. Завдяки тому у теплицях продовж року вирощують городовину, тропічні овочі і квіти, а енергія бистрих вод рік покриває 96 відс. електричного запотребування. А тому, що клімат обмежує активність сільського господарства, рибальство і рибний промисел є носієм ісляндської економіки.

Ісляндці, які дихають чистим повітрям, вільним від спаленого вугілля і нафти, не мають властиво родинних прізвищ. У практиці вони вживають своє перше ім'я, наприклад, Стефан і Інґа, а їхнє прізвище твориться так, що до першого ім'я батька додають закінчення „-сон" для сина або „-доттір" для дочки. Отже, коли перше ім'я батька є Джон, то прізвище сина буде Стефан Джонссон а дочки Інґа Джонсдоттір. Жінка, коли виходить заміж, не змінює свого дівочого прізвища. А тому, що є велике число ісляндців з тим самим ім'ям, телефонічна книга вносить у список ще заняття кожної особи — як додаток до адреси. Коли так про це все знають туристи, то не дивуються, чому ісляндці, звертаючись до своїх, а навіть до чужинців, вживають перше ім'я.

Відносно харчування, то ісляндці споживають більше ягнятини і риби, ніж люди інших країн. Навіть ковбаски (hot dogs) роблять з ягнятини радше, ніж з воловини і свинини. Вони люблять солену або сушену рибу, а головно дорш (cod). Улюблений десерт — це skyr, продукт з молока, подібний до йогурта з цукром і кремом...

Велику частину заробітків видають на свої доми і їхнє внутрішнє устаткування. По селах хати будують з торфу (дерна) і каміння, а у містах з дерева. Зараз більшість хат при будові вживає залізобетон, якого не так легко нищить землетрус чи сильні вітри, що „змітають" узбережжя. Кожних п'ять років принайменше один із 200 вулканів на острові розкидає ляву та каміння по високорівні (плято), що є понад 2.500 футів над рівнем моря. Ця високорівня є теж місцем природного дива, ґейзерів — джерел гарячої води, що періодично вибухають фонтаном; та ґлечерів-льодовиків, що під дінням власної ваги сповзають вниз.

Прожиток в Ісляндії дорогий, бо майже все потрібне приходиться імпортувати, а щоб вдержати бюджет домашньої господарки, потрібно більше хлібодавців. Такий соціоекономічний стан змушує багато молодих пар ще перед одруженням жити у домі одних із батьків. Їм дозволяють перебувати там навіть роками, щоб працею і ощадністю могли зібрати фонди на закуп мешкання або дому, а тим часом на світ приходять діти. Згідно зі статистикою 60 відс. дітей-первістків в Ісляндії родяться ще перед одруженням батьків. Звичайно пари одружуються тоді, коли можуть бути вже економічно незалежними, а деякі з них своє вінчання злучують з христинами дітей в один обряд.

Драматична традиція скандинавців, які з кінцем IX сторіччя втікали від автократичного короля і поселювалися на острові, продовжує своє існування. Ісляндський althing — це найстарша парляментарна асамблея світу! Довгі роки Ісляндія, від 870 року залежна від Норвеґії, а від 1380 року перебуваючи під правлінням Данії, поволі поширювала самоврядування, аж до осягнення в 1944 році незалежности, зі столицею Рейк'явік. Ісляндія є нейтральною країною, а її конституція забороняє створювати армію, військову фльоту і військово-повітряні сили. І мабуть, це вирішило місце зустрічі президента ЗСА Роналда Реґена з Ґорбачовим на невтральній ісляндській землі.

Ісляндці — це гордий і високограмотний нарід. Майже одна з п'ятьох крамниць у столиці — це книгарня! Майже кожний дорослий говорить по-англійськи, а багато знає ще інші чужі мови. Все ж таки є ще рідна мова скандинавського походження, яку звуть islandic. Вона

(Закінчення на стор. 3)

Віра Маланчій

СФУЖО приготовляється до конґресу

Українська народна словесність каже, що чоловік тримає хату за один ріг, а жінка за три. Такою потугою в українському світі є Світова Федерація Українських Жіночих Організації (СФУЖО).

Ця світова організація об'єднує 21 жіночих організацій, що репрезентують 13 країн на чотирьох континентах. Діяльність її включає різні види праці: виховну, мистецьку, видавничу, суспільно-харитативну, репрезентативну. СФУЖО є одною із засновників Світового Конґресу Українців і кожночасна голова СВУЖО є другим заступником президента СКУ.

Діяльністю федерації керує Управа під проводом голови. До Управи належать екзекутива, референтки різних комісій і представниці складових організацій. Світовий конґрес СФУЖО обирає провід на п'ять років. І ось, у жовтні ц. р., відбудеться 7-ий Світовий конґрес СФУЖО. Цим конґресом СФУЖО почне відзначування свого 50-ліття, яке офіційно припадає на листопад 1998 року.

СФУЖО — це продовження Українського Жіночого Руху, який почався 1884 року заснуванням першої жіночої організації в Україні й завершився створенням Світового Союзу Українок у 1937 році. Друга світова війна перервала діяльність українського жіноцтва. Багато українських жінок опинилися на Заході, де почали творитися нові жіночі організації. Щоб об'єднати жіночі організації, які існували поза межами України, засновано у ЗСА у листопаді 1948 року Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій.

Одним з головних завдань СФУЖО — це всебічно допомагати Україні у її державотворенні. В липні 1993 року Фонд Духовного Відродження ім. Митрополита Андрея Шептицього у Львові дав голові СФУЖО Оксані Соколик диплом за громадську та освітню діяльність у середовищі української діяспори і консолідацію сил для розбудови української держави. У травні 1997 року О. Соколик дістала відзначення від президента України Леоніда Кучми з датою 24-го серпня 1996 року такого змісту: „До п'ятої річниці незалежности України Президент України має приємну нагоду привітати і з вдячністю відзначити ваш великий внесок у розбудову незалежности України". Ці два відзначення — це відзначення СФУЖО за її допомогу незалежній Україні.

Ще одне завдання СФУЖО — вдержувати та нав'язувати зв'язки з міжнародними, зокрема жіночими, організаціями. СФУФО — це єдина українська ограніззація, яка має своє місце в системі Організацій Об'єднаних Націй. Вона є недержавною організацією (Non-Governmental Organization, NGO) на консультативному статусі в Економічній і соціяльній раді і асоційована з Департаментом публічної інформації. Маючи статус Ен-Джі-О, СФУЖО бере участь у світових конференціях Жіночої Декади ООН, остання з яких відбулася 1995 року у Пекіні.

СФУЖО належить до Генеральної федерації жіночих клюбів, співпрацює з іншими міжнародними організаціями, як Світовий рух матерів (МММ — Париж), Міжнародна жіноча рада, Міжнародний жіночий союз. В 1993 році у Києві відбулася перша міжнародна жіноча конференція „Україна і демократія", співорганізаторами якої були СФУЖО і Союз Українок України. На 7-ий Конґрес СФУЖО прибуде з України Сюзанна Станік, міністер юстиції.

Перед конґресом стоїть питання: що далі? В останньому часі вся енерґія була спрямована для відродження України. Тепер прийшов час звернути увагу на діяспору і попрацювати над втриманням її ідентичности, бо тільки зі сильними організаціями будуть рахуватися держави, в яких проживаємо. Отже, на 1998 рік запляноване гасло СФУЖО: „Зміцнімо діяспору — допоможемо Україні".

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Мар'ян Коць

Голоди й наше майбутнє

II

Духовість кожного народу є підвалиною, на якій виростає його культура. Творці духовости знаходять корінчики через духовність. Духовенство якраз мало б першим зрозуміти причини голодів й впровадив ці спогади в ритуали. Якраз духовенство знайде об'єднувальну силу через вшанування пам'яті жертв.

На поселеннях вже від 40-их років, якраз при повній співучасті Церков, вшановували пам'ять жертв голодів. Відзначив голод в Україні Конґрес ЗСА. Як не дивно, в роки державности України найвищі церковні діячі відмовляються від поминання жертв голодів у кожноденних Літургіях. Це відноситься до верховного Архиєпископа УГКЦ, владик у ЗСА УАПЦ та й у тутешніх патріярхів не відчувається розуміння введення поминання жертв голоду у щоденні Богослуження. Заходи в тому напрямі якраз знівечують патріярхи. А церкви мали б стати зразком для перевиховання дитини, батьків. Покаяння злочинців і їхніх нащадків. Хіба 12 чи більше мільйонів жертв голоду не заслуговують на поминання: „За душі мільйонів дітей, сестер і братів наших, убієнних голодом у час безбожницького панування комуністів, щоб станути їм у місці світлому, де всі святі праведні спочивають, Господу помолімось!"? Це мільйони, голодом виморені, які, на думку владик, негідні поминання, хоч живучі єпископи, митрополити, патріярхи кількакратно удостоєнні в Богослуженнях згадуваннями.

Дитину виховують батьки. Освіту здобуває дитина у школі. Так мало б бути. Коли роздумувати над історичністю голодів, цим межовим стовпом у найновішій історії України, мусимо ствердити, що в школах цілком іґнорують цю тематику. А мало б бути інакше. Вже розпочинаючи кожноденну першу годину навчання, мали б діти, крім „Отче наш", згадати жертви загиблих у голодах. У шкільні програми справжні педагоги повинні б розпрацювати відповідну кількість годин історії, присвячених періодам голодів. Це обов'язок міністерства освіти. А хіба про це думають на тому рівні? Можна бути певним, що багатьох батьків таки виховували б діти, всупереч аксіомам. І воно сьогодні потрібне.

Президентські укази не мають законного підґрунтя. Буває по-різному. Їх дотримуються, їх забувають або й сам зверхній замовчує... Тільки законом Верховної Ради мусить бути введене поминання жертв голодів. Це устійнення Дня Скорботи на 28-го лютого кожного року. Такі поминання включали б: о год. 12-ій однохвилинна зупинка всякого автового руху на дорогах; дзвони в церквах, сирени, цілоденний піст. У військових частинах — однохвилинна стрункість і жалібна трембіта. У радієвих, телевізійних програмах — тільки жалібна музика, літературна творчість такого ж характеру.

Вилонюється потреба брати під увагу декілька елементів праці Асоціяції Дослідників Великого голоду 1932-33 років. Найперше сама свідомість фактів зумисного замовчування голодів в Україні у світовій політиці, потім потурання тим силам нашого Уряду, врешті, наші скромні спроможності, які обмежуються тими якраз владними структурами в ім'я нібито світової чи й нашої внутрішньої злагоди. Хоч у дійсності — це тільки партократично-большевицька верхівка, яка взяла верх над нашим державним життям, намагається закрити перед світовою історією власну 74-річну злочинність.

Відчувається неприхильне, а то й вороже наставлення національно мислячих громадян до комуністичних членів Верховної Ради; до маршів комуністів, які хочуть повернення до Совєтського Союзу і працюють у тому напрямі. Тому не можна дивуватись, — це ж колишні високопоставлені партократи або їхні тепер діти. Хіба можна вимагати, щоб вони розуміли страдницьку смерть отих 12 мільйонів, які були жертвами їхніх злочинних батьків? Чому ж ненадивіти їх? Хіба не краще дати їм змогу пізнати на власному прикладі, що це й яка це смерть від голоду? Зустріти їх і дітей їхніх на теперішних вільно-українських дачах. Покликати туди спецслужбовців для підтримання порядку. Відібрати їхні мерцедеси. Забрати кожну хлібину, борошно, все харчування. Залишити для них саму лободу, листя акації, нехай ще й котеня. Щойно в передсмертних судорогах перевезти їх у лікарні для партійних. Там з лікарською опікою врятувати кожного. А тоді побачимо, чи захочуть вони комуни, повернення під опіку Москви!

Асоціяція принижена до рівня закапелка, де „знайдено" для неї приміщення. Порівняйте приміщення отих колишніх злочинців, а сьогодні властьімущих і побачите, хто ми для них. Коли історична місія асоціяції вимагала б висунення цієї діяльности під рампове світло, з усіма доступними для неї середниками фінансових, фахових ресурсів, відповідним державним бюджетом, яким користуються якраз антиукраїнські елементи. Чи довго так ще знущатимуться над нашою історією зрадники та запроданці? Хто врешті усвідомить їх, а також найперше себе, який обов'язок поклала на нас наша історія?

Берім приклад із ізраїльтян. Вони сьогодні добились того, що швайцарські банки повертатимуть їхнє золото, зберігане в банках від часів панування гітлерівської Німеччини.

Хто із Уряду України поцікавився, де зберігається золото, яке забирали від голодуючих у т. зв. торґсінах в 1932-33 роках і яке було перевезено через кордон СССР у Польщу? А везли їх повні вози! Це в 1932-33 роках, коли Совєтський Союз був уже устійненою державою, тобто там були міждержавні домовлення про такий перевіз. За шість років незалежности Уряд України ні разу не звертався до Росії з вимогою відшкодування родинам загиблих від голодів. Наскільки гуманніша повоєнна Німеччина, яка ще по сьогоднішний день виплачує відшкодування родинам чи й самим жертвам нацистських концтаборів.

Скромність на нашій дорозі недопоступима. Вимоги до Уряду, народу, Церков, поставила перед Асоціяцією сама історія.

Росія...

(Закінчення зі стор. 1)

„Росія все робитиме для того, щоб не пустити Прибалтику до НАТО. Тому Москва й ґарантує трьом прибалтійським республікам безпеку. Але що стоїть за цими ґарантіями? Нічого. Порожні сло-ва“,— сказав проф. Р. Пайпс.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

КОМІТЕТ БУДОВИ ХРАМУ БОЖОЇ МАТЕРІ В ЗАРВАНИЦІ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

проголошує список жертводавців, які дотепер відгукнулися на наш заклик. (Другий список охоплює пожертви від 9/4/97 до 9/20/97)

Микитин Юрій і Евгенія, син Юрій і Лідія	1,000.00
Стрихар Василь	1,000.00
Чайківські Михайло і Мирослава в св. п. батька Володимира Пришляка	1,000.00
Фурда Михайло і Лідія	450.00
+ 50.00 разом	500.00
д-р Василь Саляк	500.00
Шпинда Петро і Анастазія в св. п. померлих з родини Шпиндів і Пужиків жертвують на будову храму Божої Матері в Зарваниці	500.00
Басладинська Володимира	200.00
Довгань Михайло	100.00
Кизима Микола в св. п. батьків і брата Михайла, який загинув в УПА	100.00
д-р Левко Михайло з родиною	100.00
Петро Левко з родиною	100.00
Мулик Антін	100.00
Пришляк Теодозія в св. п. дорогого мужа Володимира Пришляка	100.00
Зозуля Теодозій і Оля	100.00
Загайкевич-Мельничук Гяля	50.00
Загайкевич Орест	50.00
Рудик Михайло і Стефанія	25.00

(У нашому списку 6-го вересня 1997 р. було подано: Городиський Ярослав і Оля, а має бути: Городецький Ярослав і Оля зложили 100.00 дол. За недогляд перепрошуємо).

Український Громадський Комітет в Лорейні, Огайо збіркова листа — збірщик Степан Ганчарик зібрав:

д-р Сілецький Юрій	100.00
Маланчук Степан і Стефанія	50.00
Кульчицький Володимир	50.00
Княгиницький Зеновій і Гільдеґарде в св. п. батька о. Ярослава Княгиницького	25.00
Лесюк Марія	20.00
Ганчарик Степан і Каролина	20.00
Калюшик Катерина	20.00
Купчинська Марія	20.00
Курдіяка Дмитро і Анастазія	20.00
Івасишин Петро і Марія	20.00
Крайчик Олександер і Марія	20.00
Оринчак Петро і Тереса	20.00
Пакуш Евген і Оксана	20.00
Пащин Марія	15.00
Андрійович Микола і Марія	10.00
о. Паливода Степан	10.00
Гомка Петро і Дольорис	10.00
Костюк Дмитро і Катерина	10.00
Дирів Григорій	10.00
Головацький Дмитро і Розалія	10.00
Дрогомирецький Осип	10.00
Розмаринович Йосиф і Софія	10.00
Бучинський Микола і Марія	5.00

Комітет щиро дякує всім жертводавцям і просить всіх, хто бажає покласти свою цеголку в цей Храм, надсилати пожертви на адресу Фундації УВУ:

**UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
Foundation, Inc.
43 St. Marks Place
New York, N. Y. 10003**

Чеки просимо виписувати на: Zarvanycia Fund.

КОМІТЕТ БУДОВИ ХРАМУ в ЗАРВАНИЦІ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Лекції англійської мови

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття тридцять п'яте

EITHER ONE IS FINE!

Сьогодні ми поговоримо про вживання слова **"either"**, а також ще кількох з ним пов'язаних слів. Вони усім знайомі й вживаються дуже часто (у всякому випадку, американцями). Одначе, вони мають свої особливості, і для того, щоб добитися ясности, треба їм приділити увагу.

Для початку декілька ввідних заввag.

1) У слова **either** є немов „заперечний двійник“ — **neither**, але сфери вжитку цих слів, як ми зараз побачимо, не збігаються.

2) Обидва ці слова мають два варіянти вимови, при чому їх часто наводять як приклад різниці британської й американської вимов. Англійці вимовляють перший голосний звук як „ай“, американці — як довге „і“.

В дійсності, якщо прислухатися, то в Америці можна почути і британський варіянт. Моє суб'єктивне враження: так говорять люди, які бажають підкреслити інтеліґентність своєї мови. Несподіване підтвердження цьому спостереженню я одержав недавно в студії звукозапису. Я попросив актрису-американку прочитати один і той самий текст двічі: спочатку повільно і виразно, а потім — швидко, в розмовному темпі. Сама того не завваживши, вона спочатку вимовила це слово „по-британськи“, а потім — „по-американськи“.

Із цього випливає практичний висновок: ви можете вживати той варіянт вимови цих слів, який є звичним для вас (відомо, що в Україні більшість вчителів вживають британський варіянт).

Тепер розглянемо першу конструкцію, в якій присутні три слова:

both ... and ... — як ..., так і ...
either ... or ... — або ..., або ...
neither ... nor ... — ні ..., ні ...

You can drink both wine and beer. — Ви можете пити як вино, так і пиво.

He is either sick or drunk — he behaves very strangely. — Він або п'яний, або хворий — він поводиться дуже дивно.

Either come in or go out; don't stand in the doorway. — Або входьте, або виходьте; не стійте в дверях.

She speaks neither German nor French. — Вона не розмовляє ні по-німецьки, ні по-французьки.

Слова **both** і **neither** часто вживаються як односкладова відповідь на питання:

Do you sing or dance? — Both. — Ти співаєш чи танцюєш? — І те, й інше.

Do you want to go to the park or to the movies? — Neither. — Чи ти хочеш піти до парку, чи до кіна? — Ні те, ні інше.

Слово ж **either** (яке тут перекладається „один (будь-який) з двох“) звичайно вимагає більш широкої відповіді:

Would you like to come on Saturday or Sunday? — Either day is OK. — Чи ви хочете прийти в суботу, чи в неділю? Будь-який з цих днів підійде.

Тепер невеликий відступ: відомо, що іменник, який вже зустрічався в минулому реченні, часто заступають словом **one** — ось приклад:

Which car? The one near you. — Яка автомашина? Та, що поруч з вами.

Тому дана конструкція із словом **one** стає неначе універсальною, і в результаті — часто вживаною (тому вона й винесена в наш заголовок).

Either one is fine. — І те, й інше підходить. (І так, і так добре).

You have two options. Which one do you choose? — Either is fine. — У вас є два варіянти. Який ви вибираєте? — Мене задоволяє будь-який з них.

Усі три згадані слова (**both, either, neither**) можуть вживатися як із прийменником **of**, так і без нього, що створює деяку плутанину. Дивіться: якщо перед іменником, який характеризується одним з наведених слів, є такі визначальні слова, як **the, these, those, my, your** і т.д. — потрібен прийменник **of**:

I like both of these pictures. — Both pictures are here.
Is either of the boys coming with us?
You can use either hand.
Neither of my sisters is married.
Neither book is good.

Але перед особовим займенником вживається тільки форма з прийменником **of**:

Both of you are nice guys. — Ви обидва — добрі хлопці.
Either of them can do it. — Будь-хто з них може це зробити.
Neither of us likes music. — Ні один з нас не любить музики.

Отже, перше значення **either** — будь-який (з двох). В цьому — його відмінність від слова **any** — будь-який (з багатьох).

Тут є ще один нюанс: словосполучення **"on either side"** на українську мову можна перекласти тільки одним способом — „по обидвох сторонах“.

There are trees on either side of the street. — По обидвох сторонах вулиці ростуть дерева.

Тепер друге важливе значення слова **"either** — також". Справа в тому, що словові „також“ у стверджувальному сенсі відповідають кілька англійських слів: **too, also, as well**; а у від'ємному — тільки одне — **either**.

I'm hungry, too. — Я також голодний.
I'm not hungry, either. — Я теж не голодний.

(Ко́му, яка відділяє ці слова, можна ставити, а можна й не ставити — вибираємо те, що нам підходить).

Mary can't swim. — I can't, either. — Я теж не вмію.
This is not my book. — It's not mine, either. — І теж не моя.

У цього значення слова **"either"** є своя складність: воно вживається у заперечних реченнях і тому неначе зрівнюється зі словом **"neither"**. Одначе, вживаються вони по-різному; сплутати їх — явна помилка. Якраз такі мікропроблеми часто зустрічаються в тесті **TOEFL**, який визначає рівень володіння англійською мовою. Так що не лінуймося вникнути в цю тонкість.

Neither є частиною характерного звороту **"So do I. — Neither do I"**. (І я теж. — А я — ні.), який коротко доповнює попереднє речення. При цьому дієслово **to do** заступає всі інші дієслова, крім сильних (напр., **to be, can, must, will**).

Mary likes music and so do I.
She doesn't smoke and neither does John.

Особливість цього звороту — у зворотньому порядку слів. Зворот зі словом **either** повністю еквівалентний йому, але порядок слів — звичайний. Так що слід вибирати один з них:

I don't know the answer, and neither does he.
I don't know the answer, and he doesn't, either.

Варіянт із словом **either** — більш живий, розмовний.

He won't come tomorrow, and I won't, either. — Він не прийде завтра, і я теж (не прийду).

На завершення хочу звернути вашу увагу на факт, що слово **either** є немов індикатором природної мови — англійці та американці вживають його дуже часто, а тим, хто вивчає мову, воно дається важко. Тому варто попрацювати над тим, щоб включити його до своєї мови.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял переклала та опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Про два...

(Закінчення зі стор. 2)

другому випадку голова уряду мусить дивитись не на довгоречинцеві політичні, економічні чи соціяльні стратегії, а на змінливі настрої депутатів, які надто часто поза свою власну каденцію не дивляться.

На щастя, проєкт закону про зміну Конституції не знайшов потрібної більшости. Цього року Верховна Рада проєкту того розглядати не буде, тому що на основі статті 156 Конституції, „повторне подання законопроєкту про внесення змін... до цієї Конституції з одного й того самого питання можливе лише до Верховної Ради України наступного скликання”. Це напевно не значить, що дискусія на ту тему припиниться. На напрямні тієї дискусії Кучма може мати великий вплив, та тільки тоді, коли його популярність серед народу буде на відносно високому рівні.

Друга проблема, що тепер завзято дебатується у Верховній Раді, — це проблема виборчого закону. Питання є, чи закон має бути мажоритарний, чи пропорційно-мажоритарний?

Як звичайно, одні дискутанти керуються своїми власними інтересами, інші — інтересами своєї партії, треті — національними інтересами. Дехто з них свої вужчі інтереси прикриває національними інтересами, твердячи, що пропорційно-мажоритарна метода є краща за мажоритарну, тому що вона заохочує людей до гуртування у меншій кількості партій.

Того роду твердження є цілковито фальшиві. Історичний досвід вказує недвозначно на те, що чим більше „пропорційності”, тим більше партій. Треба надіятись, що знайдеться досить депутатів, які поставлять добро держави „понад усе” і приймуть мажоритарний закон про вибори.

В основному, закон про вибори, ухвалений Верховною Радою 18-го листопада 1993 року, не поганий. Його треба тут і там скореґувати. Зокрема треба змінити частини статті 43: „Вибори визнаються такими, що не відбулися, якщо в них взяло участь менш як 50 відсотків від числа виборців...” та „обраним вважається кандидат у депутати, який одержав... більше половини голосів виборців... але не менш як 25 відсотків від числа виборців, внесених до списків виборців...”. Мені здається, що мажоритарна метода виборів була б корисною для „демократів” уже у наступних виборах просто тому, що в них є багато, багато більше партій, ніж у „комунізуючих” політичних сил.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА у вівторок, 23-го вересня, законопроєкт, яким дозволяється замінити американського орла на 25 центовій монеті. Місце орла замінять проєктом, який звеличуватиме поодинокі стейти країни. Законопроєкт схвалено 413 голосами за і 6 проти, а випуск нових 25- центових монет заплянoвано від 1999 до 2008 року. Республіканський конґресмен з Делавер Майк Кесел, який є головою Банкової комісії Палати Репрезентантів для домашньої та міжнародної грошової політики, зазначив, що згадана монета буде подібною до монети виданої у 1976 році з нагоди 200-річчя ЗСА.

Ділимося сумною вісткою, що 23-го вересня 1997 р. відійшов у вічність на 92-му році життя наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ КРОПИВНИЦЬКИЙ

нар. 19-го січня 1905 р. м. Сколе, Львівська обл.

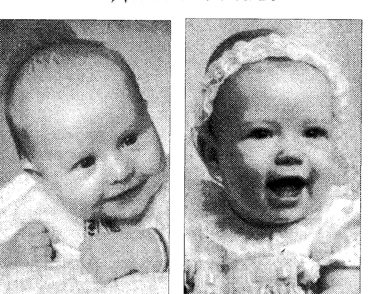
ПАНАХИДА — п'ятниця, 26-го вересня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН — субота, 27-го вересня з церкви св. Івана Хрестителя о год. 9:30 рано на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив у глибокому смутку:
дочку — ТЕОДОЗІЮ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
синів — БОГДАНА з дружиною ПЕТ
— ЛЮБОМИРА з дружиною АЛЕС
п'ятьох внуків і двох правнуків.

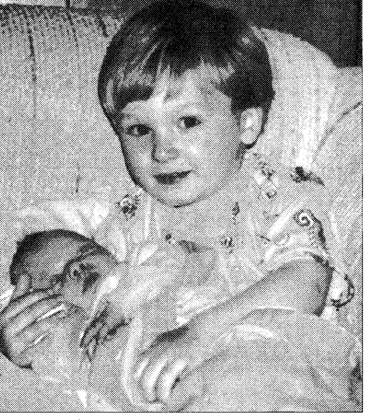
Вічна йому пам'ять!

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Андрійко Стасюк, син Андріяна і Христини Стасюків,новий член УНСоюзу 360-го Відділу в Боффало, Н. Й. Вписали свого внучка Андрійка в члени УНСоюзу бабця Марта і дідусь Маріян Стасюки.

Роксоляна Мейлі, доня Христ і Оксани Мейлі, нова членка 234-го Відділу УНСоюзу в Елизабет, Н. Дж. Забезпечили свою доню Роксоляну союзовою грамотою батьки Христ і Оксана Мейлі.

Наталя К. Ґінн, нова членка 247-го Відділу УНСоюзу у Вілмінґтоні, ДЕ. Наталю К. тримає на руках її брат, член УНСоюзу, Адам Николай Ґінн. Адам і Наталя є діти Катрусі й Андрія Ґінн. В члени УНСоюзу записала своїх внучків Адама й Наталю бабуня Люба Шеремета.

ПОДІЇ

КОНЦЕРТ М. СТЕФ'ЮК

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує концерт солістки Київської опери Марії Стеф'юк; партію фортепіяну виконає В. Винницький. У програмі — твори Моцарта, Керубіні, Доніцетті, Россіні, Верді, Степового, Лисенка, Лятошинського, Кропивницького, Кос-Анатольського, Соневицького та ін. Концерт відбудеться у суботу, 4-го жовтня, в УІА, 2 схід 79-та вул.; початок о год. 8-ій вечора. Телефон для інформацій (212) 288-8660.

ВИСТАВКА М. ШУГАНА

Філядельфія. — Тут у суботу і неділю, 4-5-го жовтня, 67-ий Відділ СУА влаштовує виставку Марка Шугана. Виставка, влаштована з нагоди проведення Тижня Українського Музею, проходитиме в Українському Освітньо-Культурному Центрі в Дженкінтавні, Па. Відкриття її відбудеться 4-го жовтня о год. 5-ій після полудня. Відвідати виставку можна буде у суботу від 4-ої до 9-ої год. вечора, у неділю — від 12-ої до 6-ої год вечора.

ТВОРИ Б. ГОРБАЛЯ В „МАЯНІ“

Ню Йорк. — Ґалерія „Маяна“ та організація „Людські права у XX ст.“ влаштовують виставку „Дивний світ Богдана Горбаля“, яка проходитиме у неділю, 5-го жовтня, в приміщенні ґалерії, 136 Друга аве. в Ню Йорку, 4-ий поверх. Відкриття — о год. 1-ій після полудня.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ У ДЖЕНКІНТАВНІ

Бінґгемтон, Н. Й. — Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка шкодує, що змушена скасувати свій виступ у Бінґгемтоні, Н. Й. Натомість вона виступить у передмісті Філядельфії. Концерт відбудеться в понеділок, 6-го жовтня, о год. 7:30 вечора в Українському Освітньо-Культурному Центрі в Дженкінтавні, Па. За квитками слід телефонувати на число (248) 576-4809.

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

РОМАНА ДАНИЛЮКА

заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в п'ятницю, 26-го вересня 1997 р. у церквах:

св. Архистратига Михаїла, Менвил, Н. Дж.; Покрови св. Богородиці, Озон Парк, Н.Й.

Рідних, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі покійного просять

дружина МАРТА з родиною.

Під стягом єднання

У Львові, за образним висловом одного з представників Наддніпрянщини, духовій столиці України, 19-23-го липня ц. р. відбулась Світова зустріч українських комбатантських організацій. Заходи були проведені з ініціативи Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів, підтриманої керівництвом місцевої адміністрації та спорідненими громадськими організаціями української західної діяспори. На неї гаряче відгукнулись і наші краяни, розкинені долею (точніше, волею жорстокого комуно-большевицького режиму) по безмежних просторах колишнього СССР.

Успішне проведення зборів відбулось завдяки дієвій підтримці владних структур Львова і области. Вони потурбувались про розміщення і харчування учасників, забезпечення їх транспортом для поїздок до пам'ятних місць, надання приміщень для проведення нарад та інших масових заходів.

Перший день з'їзду, 19-го липня, проходив у сесійному залі Міської Ради, де відбулась нарада делеґатів українських комбатантських організацій за участю керівників области та міста. Головуючим на зборах був депутат ВРУ, академік Ігор Юхновський. Делегати обмінялись думками про сучасний економічно-політичний стан в Україні та висловили рекомендації, які на їх думку, змінили б на краще вельми невтішну ситуацію у нашій державі. Серед виступаючих були посланці з багатьох областей України і Криму, як теж віце-адмірал Чорноморського флоту В. Пилипенко.

Польова Служба Божа у Львові.

В неділю, 20-го липня, на площі перед Академічним Театром Опери та Балету ім. І. Франка відправлено польову Службу Божу за участю священників УГКЦ і УАПЦ зі Львова та західної діяспори — колишніх вояків Дивізії „Галичина" о. І. Музички і о. П. Стецюка. Згодом відбувся перемарш військово-цивільної колони за участю сотень УКД, ЗСУ, Національної Ґвардії, СОУ, гостей та громадян міста і області. Маршрут руху пролягав від театру через Проспект Свободи та іншими вулицями Львова до площі Ринок. Під час походу покладено квіти до пам'ятників Шевченкові, Франкові та Грушевському. На майдані біля Міської Ради відбулось посвячення пропам'ятної таблиці, змонтованої на будинку Ратуші з написом такого змісту: „У пам'ять і пошану воїнам українських армій і військових формувань IX-XX століть, які боролись за незалежну українську державу".

Фонди на проєктування, виготовлення і монтаж названої таблиці були зібрані членами Об'єднання колишніх Вояків-Українців у Великобританії.

Після перерви організатори та інші члени активу зібрались у Сесійній залі Міської Ради, де були вручені медалі організаторам і спонзорам згаданого дійства. Посадник міста В. Куйбіда висловив щиру подяку всім, хто своєю жертвенною і відданою працею доклав чимало зусиль для успішного завершення наміченої мети і видав їм почесні грамоти. Серед них були представники Львівщини і західної діяспори: Я. Гаврих, С. Фостун, М. Шептицький, В. Нагайло, Б. Роган, П. Щук, С. Буряк, М. Ткачук, М. Богачевський, В. Дацюк, Т. Санкевич, М. Дяків, М. Гейлюх та О. Яцюк.

З другого боку голова Управи Об'єднання колишніх Вояків-Українців у Великобританії Святомир Фостун, висловивши подяку управі міста та активістам ВОВ за все, що вони зробили для успішного завершення запляновaних діяспорою заходів, а також за проявлене ними становище злагоди, нагородив їх медалями, в тому числі В. Кейбіду, В. Білоуса, І. Юхновського, П. Вівчара, Л. Футалу, Я. Лемика, В. Глинчака та інших.

Того ж дня о 5-ій год. відбувся в Палаці Культури ім. Г. Хоткевича концерт ансамблю ПВО, де виконувались народні та історично-патріотичні пісні.

Головною подією зустрічі був з'їзд, у якому взяли участь делегати з усіх областей України, а також представники західної та східної діяспор, зокрема з Австралії, Австрії, Великобританії, Казахстану, Німеччини, Польщі, Росії, Канади, ЗСА, Франції, Скандинавії, країни Бенелюксу та з інших країн. З'їзд відбувся 21-го липня у приміщенні Академічного театру. Усього присутніх на залі було 1,029 делегатів. Серед учасників дійства були поважні посадові особи міста, области та Прикарпатського військового округу, а також представники Криму, від Чорноморського флоту віцеадмірал В. Пилипенко. З'їзд вів голова Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів, народний депутат України І. Юхновський.

Пропам'ятна таблиця на ратуші у Львові.

З доповіддю про створення Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів та про підготову до світового ветеранського з'їзду українців виступив заступник голови об'єднання Павло Вівчар. Він зазначив, що ідею національного примирення висунув І. Юхновський. Вона знайшла багато прихильників, і два роки тому таки дійшло до утворення першої в Україні громадської організації під гаслом єднання в ім'я спільної праці на користь молодої держави. І ажніяк не слід применшувати цієї події як явища у суспільному житті.

Наші опоненти „герасимівці", на жаль, не виявляють бажання об'єднатись з нами і спільно працювати на благо України. Вони сповідують маячні ідеї повернення до ненависного усім свідомим українцям большевицького тоталітаризму. Невипадково у їх колонах майорють червоні прапори і портрети керівників неіснуючої держави.

Отже утворення Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів (ВОВ) на консолідуючій основі не було легким. Якщо на Львівщині і прилеглих до неї областях особливих проблем не спостерігалось, то у східній, південній і центральній Україні І. Юхновському і його послідовникам довелось перебороти шалений опір „інтернаціоналістів". Але попри всі явні і потаємні перешкоди нова організація день за днем множила свої ряди, створювала все нові і нові осередки. Його проста і благородна програма — єднання в ім'я України — здобула все більше прихильників у ветеранському середовищі.

Тепер більші чи менші організації об'єднання діють у всіх областях України. Одночасно докладаються зусилля для налагодження всебічних контактів з органами державної влади, правозахисними, профспілковими, культурологічними та іншими організаціями.

Як наголосив у своїй доповіді П. Вівчар, підготовчий комітет працював також у тісному контакті з керівниками українських комбатантських організацій, котрі діють у діяспорі, з керівництвом Всеукраїнського Братства ОУН-УПА, Т-во „Лемківщина" та Братством 1-ої УД УНА. Закінчуючи доповідь, П. Вівчар сказав: „Наша емблема — меч, перекований на рало, і різні ворогуючі сторони подали одна одній руку".

З грунтовним оглядом „Політична ситуація в Україні та мета Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів" виступив І. Юхновський. З властивими йому доступністю і лаконічністю він схарактеризував становище у пріоритетних галузях господарства України, виклав своє бачення проблем в енергетиці, металюргії, машинобудуванні, агро-промисловому комплексі. Це, зокрема, модернізація теплових електростанцій, закриття окремих металюргійних підприємств, з тим, щоб забезпечити стабільну роботу усіх інших заводів цієї галузі, пошук і цільове скерування інвестицій у ті галузі машинобудівельної промисловости, які дають найшвидше віддачу. На селі треба якнайшвидше перейти від безвідповідальної колгоспної форми власности до кооперативної, акціонерної, приватної.

Після цікавого і жвавого обговорення доповідей делегати затвердили запропоновані Організаційним комітетом установчі документи реформованого ВОВ, до якого тепер на правах асоційованих членів (за умовою повного дотримання законодавства, чинного у країнах своїх поселень) ввійшли українські комбатантські організації східної і західної діяспор.

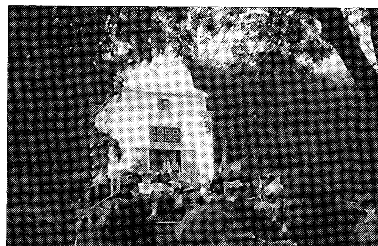
З'їзд віддав належне усім, хто самовіддáною працею долучився до проведення Світової зустрічі українських комбатантських організацій та створення реформованого Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів.

Делегати і гості з'їзду оплесками нагородили голову ОбВУ у Великобританії С. Фостуна, ініціатора встановлення пропам'ятної таблиці, голову Світового Братства ОУН-УПА Л. Футалу, голову Булави УПА України М. Зеленчука, представників Братства 1 УД УНА в Австралії, Канади й ЗСА, представників обласних організацій ВОВ Київщини, Харківщини, Полтавщини, Луганщини, Кіровоградщини, Херсонщини, Хмельниччини, Тернопільщини, діячів української діяспори в Австрії — С. Кельнера, в Польщі — С. Заброварного, у країнах Скандинавії — П. Балицького, побратимів з інших країн.

І найяскравіше враження: засідання з'їзду відбувалися в атмосфері повного взаєморозуміння делегатів України і діяспори, гарячого бажання спільно будувати наш віками омріюваний державний дім.

З'їзд повністю виконав свою мету: сконсолідувати зусилля ветеранів-українців і єдиним згуртованим фронтом долати перешкоди на шляху до утвердження і розбудови національної держави.

З'їзд звернувся до представників західної і східної діяспор з закликом: „Створюйте осередки ВОВ на місцях своїх поселень та вступайте в об'єднання асоційованими членами!

Посвячення каплиці коло села Червоне.

22-го липня відбулись імпрези, організовані колишніми вояками 1-ої Української Дивізії „Галичина", яка згодом переформувалась у 1-шу Дивізію УНА, згуртованих в Братстві кол. вояків 1 УД УНА. Усім нам відомо, що названа дивізія у липні 1944 року вступила у свій перший бій з совєтською армією на теренах нинішніх Золочівського і Бродівського районів. Молоді українські вояки, хоч в одностроях чужої армії, воювали з несхитною надією здобути кращу долю своєму народові, щоб на землі своїх предків не панував жодний окупант. Багато з них полягло тоді, інші, кому пощастило вижити, продовжували збройну боротьбу в УПА. Десятки років могили полеглих дивізійників були відомі лише місцевим мешканцям, які таємно їх ховали, або ж і зовсім лишалися незнаними. Тепер завдяки зусиллям створеного в 1991 році Галицького Братства кол. вояків 1 УД УНА та їх побратимів в країнах західної діяспори, чимало поховань віднайдено, за вояцькими медальйонами з'ясовуються імена загиблих у пекельному бродівському котлі. Розшуки і перепоховання продовжуються.

Останки полеглих вояків Дивізії „Галичина" із розшуканих могил були перепоховані на спеціально обладнаному військовому цвинтарі неподалік села Червоне Золочівського району. Тут же спорудили каплицю. 22-го липня ц. р. відбулося урочисте відкриття і посвячення цього меморіяльного комплексу, на якому були присутні гості і ветерани Дивізії „Галичина", що прибули до Львова на світовий з'їзд українських комбатантських організацій.

Після поминальної Служби Божої, в якій взяли участь 15 священників під проводом колишнього дивізійника о. мітрата Шевціва з Австралії, перед присутніми зі словом про історію створення і боротьбу дивізії „Галичина" виступили її ветерани: голова ОбВУ у Великобританії д-р С. Фостун, Ю. Ференцевич — представник Братства 1 УН УНА і Братства „Броди-Лев" в ЗСА, яке покрило кошти будови каплиці, розшуків і перепоховань, д-р Я. Качай — представник Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА, яка щорічно надає допомогу воєнним інвалідам і вдовам, та голова Золочівської спілки ім. Данила Галицького — В. Бойко. В Україні меморіяльний комплекс для вояків Дивізії „Галичина", що біля Червоного — перший, в Австрії є шість таких кладовищ.

Вшанування пам'яті поляглих героїв того дня відбулося на могилі борців за волю України біля села Підгірці Бродівського району.

Окремі учасники з'їзду у вільний від зайнять час відвідали музеї та інші історичні місця у західньому регіоні України. Екскурсії відбувались до музеїв Р. Шухевича в Білогорці, полковника Є. Коновальця в Зашкові, на батьківщину Митрополита А. Шептицького, до монастирів у Почаєві, Гошеві та Угневі.

Всеукраїнське Об'єднання Ветеранів

Ісляндія

(Закінчення зі стор. 2)

дуже подібна до оригінальної мови предків і уможливлює сучасному поколінню читати оповідання і поезії, писані ще у XI і XII сторіччях.

Як контраст до краєвиду зелені і льоду у центрі острова знайшлася незалюднена пустеля на сотні квадратних миль. І саме вона у 1960-их роках стала прекрасним місцем тренінгу американських астронавтів, щоб могли звикнути до ходження на Місяці. Ця програма увінчалася повним успіхом, коли людина на Землі вперше вступила на Місяць.

Цього ж року в південній частині Ісляндії у рамках програми „Партнерство для миру" здійснено навчальний „семибальний землетрус", а у рятуванні потерпілих перший раз взяли участь теж українські підрозділи. Швидкі дії українських рятівників викликали загальне захоплення спостерігачів і учасників. Виявилось, що українці були найкраще підготовані до рятівничих робіт в екстремних ситуаціях. Вони теж знайшли час піднятися на найвищий в Ісляндії вулкан і встановити там синьо-жовтий прапор.